

2. ZDRAVSTVENO STANJE PREBIVALSTVA

2.3. FETALNE SMRTI

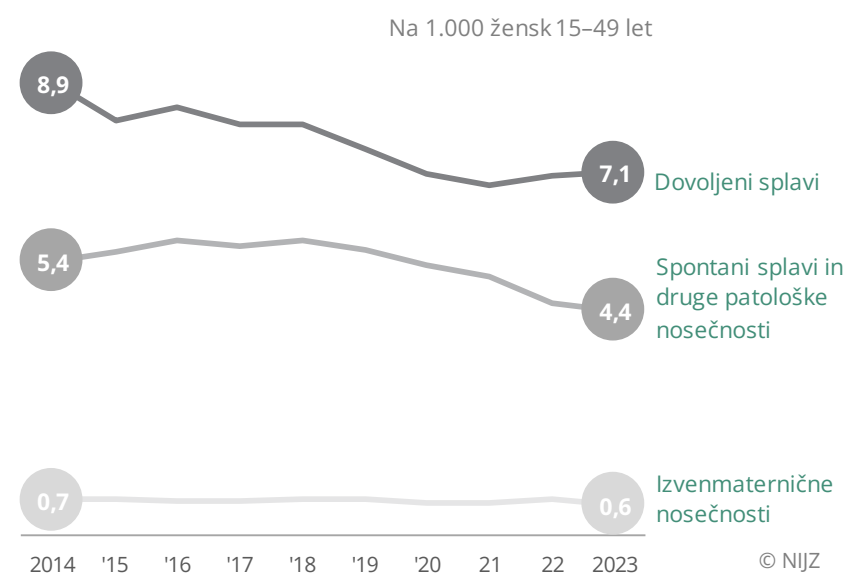
V poglavju fetalne smrti prikazujemo izide tistih nosečnosti, ki se ne končajo z rojstvom otroka. Podatke o fetalnih smrtih zbiramo v Informacijskem sistemu fetalnih smrti, ki beleži smrti zarodkov in plodov, ki so ob teh dogodkih lažji od 500 gramov in mlajši od 22 gestacijskih tednov. Sem sodijo izvenmaternične nosečnosti, spontani splavi in druge patološke nosečnosti ter umetno izzване prekinitve nosečnosti (dovoljeni splavi).

V letu 2023 je bilo v Sloveniji zabeleženih 5.166 fetalnih smrti oziroma 12,2 primerov fetalnih smrti na 1.000 žensk v rodni dobi. Med njimi je bilo 5 % izvenmaterničnih nosečnosti, 36 % spontanih splavov in drugih patoloških oblik nosečnosti ter 59 % dovoljenih splavov.

Število izvenmaterničnih nosečnosti ter število spontanih splavov in drugih patoloških oblik nosečnosti na 1.000 žensk v rodni dobi je bilo v zadnjem desetletju relativno stabilno, z izjemo let 2021 in 2022, ko je pri stopnji spontanih splavov in drugih patoloških oblik nosečnosti zabeležen nekoliko večji upad. Stopnja dovoljene splavnosti je v obdobju 2014 - 2023 upadla z 8,9/1.000 leta 2014 na 7,1/1.000 leta 2023. Največ fetalnih smrti, glede na 1.000 žensk starostne skupine, je bilo leta 2023 zabeleženih pri ženskah, starih 30 do 34 let, sledili sta starostni skupini 25–29 let ter 35–39.

Regijske razlike v dovoljeni splavnosti so v Sloveniji velike, najvišja stopnja dovoljene splavnosti je bila leta 2023 v Podravski in Pomurski regiji, največ dovoljenih splavov na 1.000 živorojenih otrok pa v Pomurski regiji. Najnižja stopnja dovoljene splavnosti je bila zabeležena v Primorsko-notranjski regiji. Najugodnejše razmerje med številom dovoljenih splavov in številom živorojenih otrok je bilo v Goriški regiji. Razmerje med številom dovoljenih splavov in številom živorojenih otrok je zadnja leta v Sloveniji ugodnejše od povprečja v EU.

2.3. Slika 1: **Fetalne smrti¹⁾ glede na vrsto, Slovenija, 2014–2023**

¹⁾ Po zaključku obdelave podatkov o fetalnih smrtih za leto 2015 je bilo ugotovljeno, da dva izvajalca nista poročala primerov medikamentoznih prekinitev nosečnosti. Posledično ocenjujemo, da so podatki o dovoljenih splavih v letu 2015 podcenjeni za okoli 2 %, predvsem v Pomurski in Primorsko-notranjski regiji.

Viri: Informacijski sistem spremljanja fetalnih smrti, Prijava fetalne smrti splava (Obr. 8,171).

2.3. Tabela 1: *Fetalne smrti¹⁾ glede na vrsto, Slovenija, 2014–2023*

	2014	2015	2016	2017	2018	2019	2020 ²⁾	2021	2022	2023
Število										
Dovoljeni splavi	4.060	3.682	3.736	3.529	3.474	3.275	3.026	2.926	2.996	3.028
Spontani splavi in druge patološke nosečnosti	2.484	2.515	2.572	2.486	2.484	2.409	2.272	2.162	1.933	1.880
Izvenmaternične nosečnosti	330	321	290	288	319	288	266	277	300	258
SKUPAJ	6.874	6.518	6.598	6.303	6.277	5.972	5.564	5.365	5.229	5.166
Na 1.000 žensk 15-49 let										
Dovoljeni splavi	8,9	8,2	8,4	8,1	8,1	7,6	7,1	6,9	7,1	7,1
Spontani splavi in druge patološke nosečnosti	5,4	5,6	5,8	5,7	5,8	5,6	5,3	5,1	4,6	4,4
Izvenmaternične nosečnosti	0,7	0,7	0,7	0,7	0,7	0,7	0,6	0,7	0,7	0,6
Število dovoljenih splavov na 1.000 živorojenih	195,5	182,4	186,9	177,8	180,5	171,9	163,4	156,2	172,4	180,4

¹⁾ Po zaključku obdelave podatkov o fetalnih smrtih za leto 2015 je bilo ugotovljeno, da dva izvajalca nista poročala primerov medikamentoznih prekinitev nosečnosti. Posledično ocenjujemo, da so podatki o dovoljenih splavih v letu 2015 podcenjeni za okoli 2 %, predvsem v Pomurski in Primorsko-notranjski regiji.

²⁾ Popravek podatkov za vse vrste fetalnih smrti za leto 2020.

Viri: Informacijski sistem spremljanja fetalnih smrti, Prijava fetalne smrti splava (Obr. 8,171).

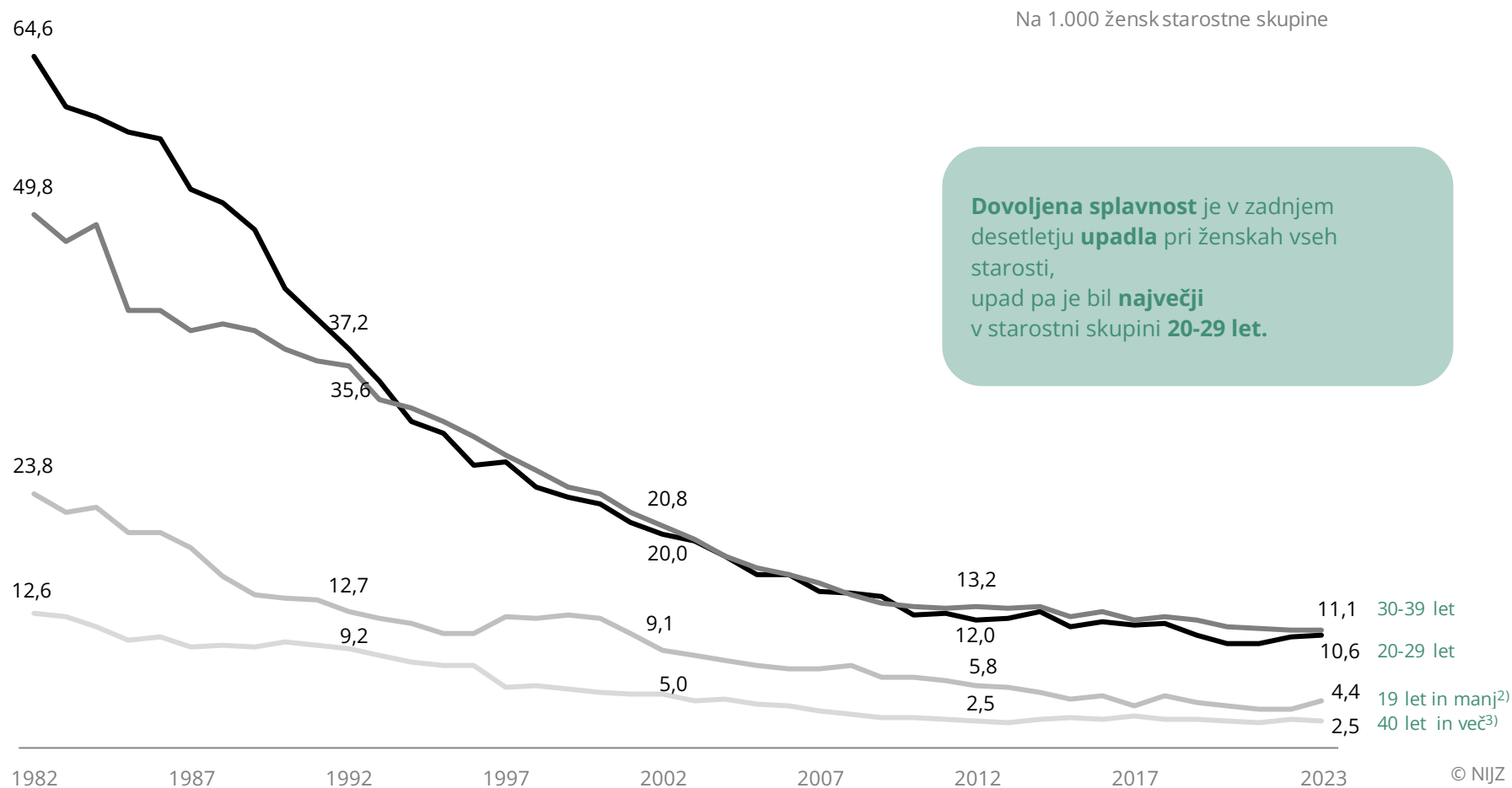
Razmerje med številom dovoljenih splavov in številom živorojenih otrok je v obdobju 2014 – 2023 upadlo za 8 %.

2.3. Tabela 2: *Fetalne smrti glede na vrsto, po starostnih skupinah žensk, Slovenija, 2023*

	Dovoljeni splavi	Spontani splavi in druge patološke nosečnosti	Izvenmaternične nosečnosti	SKUPAJ
Število				
19 let in manj	215	20	1	236
20-24	456	190	27	673
25-29	596	425	69	1.090
30-34	682	525	83	1.290
35-39	709	468	61	1.238
40-44	342	236	15	593
45 let in več	28	16	2	46
SKUPAJ	3.028	1.880	258	5.166
Na 1.000 žensk starostne skupine				
19 let in manj ¹⁾	4,4	0,4	0,0	
20-24	9,5	4,0	0,6	
25-29	11,6	8,3	1,3	
30-34	11,8	9,1	1,4	
35-39	10,4	6,9	0,9	
40-44	4,6	3,1	0,2	
45 let in več ²⁾	0,4	0,2	0,0	
SKUPAJ	7,1	4,4	0,6	

¹⁾ Izračuni narejeni na starostno skupino 15–19 let.²⁾ Izračuni narejeni na starostno skupino 45–49 let.

Viri: Informacijski sistem spremljanja fetalnih smrti, Prijava fetalne smrti splava (Obr. 8,171).

2.3. Slika 2: *Starostno specifična stopnja dovoljene splavnosti¹⁾, Slovenija, 1982 – 2023*

¹⁾ Po zaključku obdelave podatkov o fetalnih smrtih za leto 2015 je bilo ugotovljeno, da dva izvajalca nista poročala primerov medikamentoznih prekinitev nosečnosti. Posledično ocenjujemo, da so podatki o dovoljenih splavih v letu 2015 podcenjeni za okoli 2 %, predvsem v Pomurski in Primorsko-notranjski regiji.

²⁾ Izračuni narejeni na starostno skupino 15–19 let.

³⁾ Izračuni narejeni na starostno skupino 40–49 let.

2.3. Tabela 3: **Dovoljeni splavi** po tednu nosečnosti, Slovenija, 2023

Tedni nosečnosti	Število	%
10 tednov in manj	2.751	90,9
11-12	102	3,4
13-16	110	3,6
17 tednov in več	53	1,8
Neznano	12	0,4
SKUPAJ	3.028	100,0

Viri: Informacijski sistem spremljanja fetalnih smrti, Prijava fetalne smrti splava (Obr. 8,171).

2.3. Tabela 4: **Fetalne smrti glede na vrsto**, po številu porodov v anamnezi, Slovenija, 2023

Število porodov	Dovoljeni splavi	Spontani splavi in druge patološke nosečnosti	Izvenmaternične nosečnosti
0	1.054	808	128
1	656	707	82
2	899	273	30
3	295	56	11
4 in več	98	32	7
Neznano	26	4	0
SKUPAJ	3.028	1.880	258

Viri: Informacijski sistem spremljanja fetalnih smrti, Prijava fetalne smrti splava (Obr. 8,171).

2.3. Tabela 5: **Povratnice z dovoljenim splavom**, po starostnih skupinah žensk, Slovenija, 2023

	Število	% povratnic na vse ženske z dovoljenimi splavi	
19 let in manj	24	11,2	
20-24	67	14,7	
25-29	93	15,6	
30-34	95	13,9	
35-39	120	16,9	
40-44	66	19,3	
45 let in več	4	14,3	
SKUPAJ	469	15,5	© NIJZ

Viri: Informacijski sistem spremljanja fetalnih smrti, Prijava fetalne smrti splava (Obr. 8,171).

REGIONALNE PRIMERJAVE

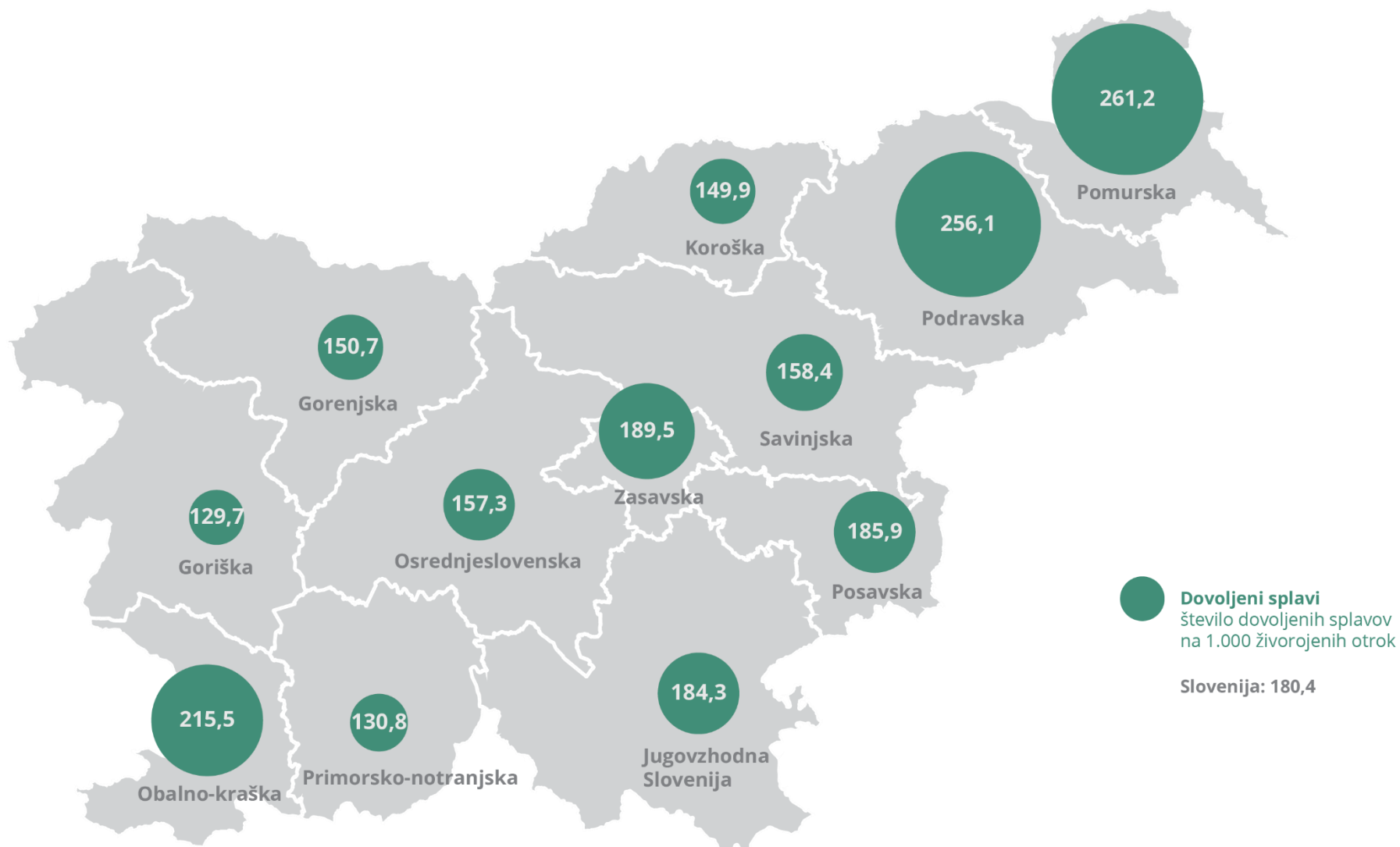
2.3. Tabela 6: *Fetalne smrti glede na vrsto, po statističnih regijah bivališča žensk, Slovenija, 2023*

	Pomurska	Podravska	Koroška	Savinjska	Zasavska	Posavska	Jugovzhodna Slovenija	Osrednjeslovenska	Gorenjska	Primorsko-notranjska	Goriška	Obalno-kraška	SLOVENIJA
Število													
Dovoljeni splavi	204	616	76	358	83	124	258	711	267	51	113	167	3.028
Spontani splavi in druge patološke nosečnosti	68	276	76	310	55	81	128	440	210	46	78	112	1.880
Izvenmaternične nosečnosti	11	55	10	38	4	13	14	69	19	3	10	12	258
Število dovoljenih splavov na 1.000 živorojenih	261,2	256,1	149,9	158,4	189,5	185,9	184,3	157,3	150,7	130,8	129,7	215,5	180,4

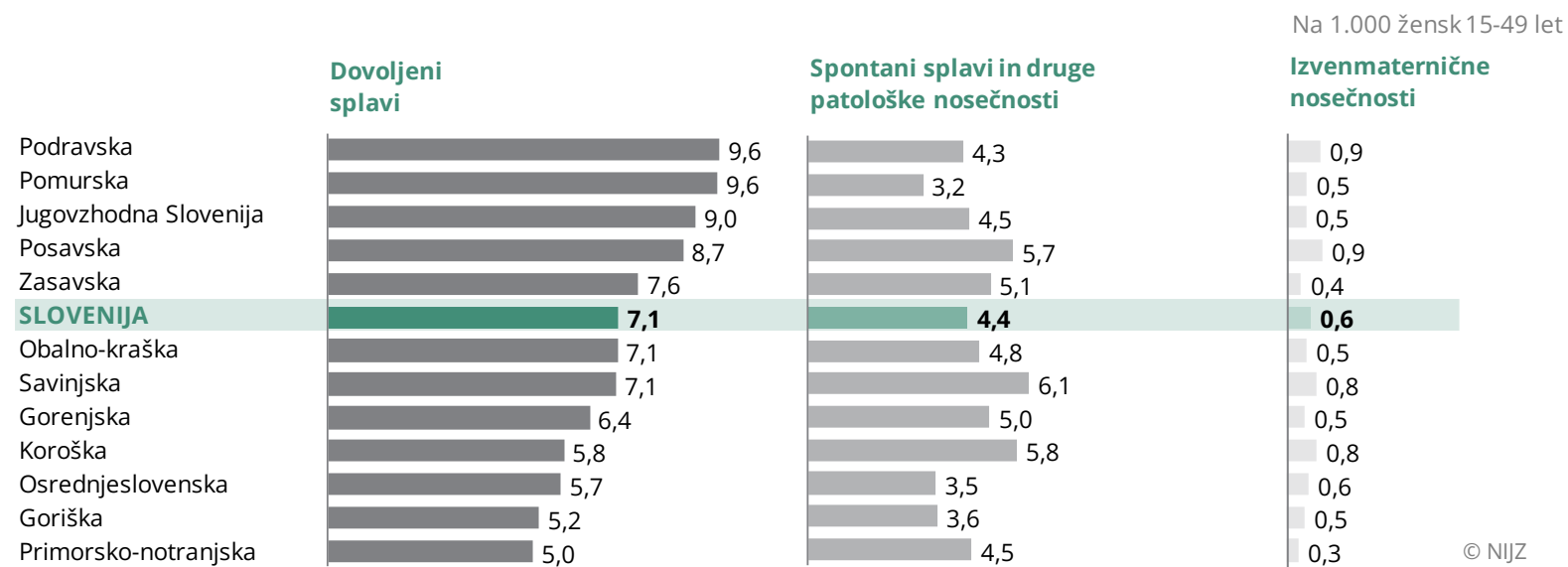
Viri: Informacijski sistem spremljanja fetalnih smrti, Prijava fetalne smrti splava (Obr. 8,171).

2.3. Slika 3: **Dovoljeni splavi na 1.000 živorojenih**, po statističnih regijah bivališča žensk, Slovenija, 2023

Viri: Informacijski sistem spremljanja fetalnih smrti, Prijava fetalne smrti splava (Obr. 8,171).

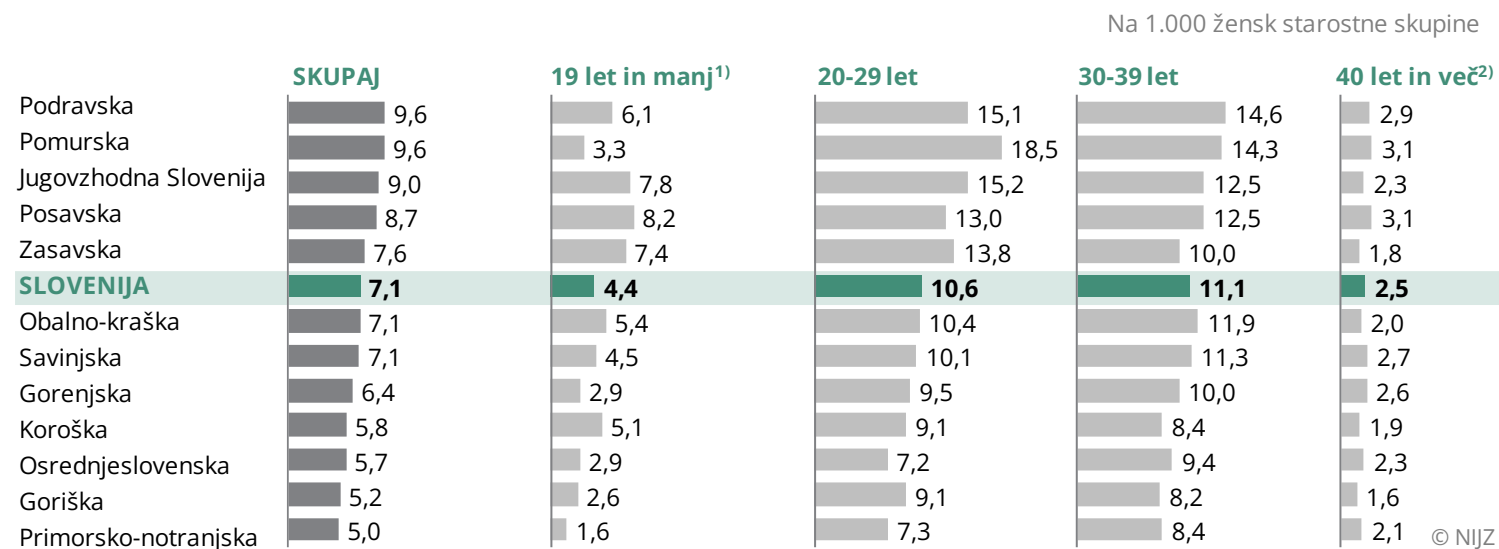
2.3. Slika 4: **Fetalne smrti glede na vrsto**, po statističnih regijah bivališča žensk, Slovenija, 2023

Viri: Informacijski sistem spremljanja fetalnih smrti, Prijava fetalne smrti splava (Obr. 8,171).

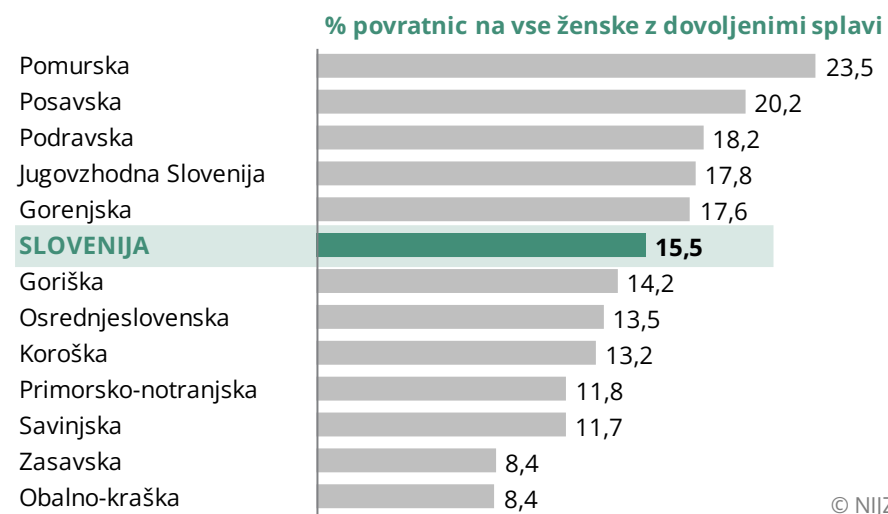
2.3. Tabela 7: **Dovoljeni splavi** po starostnih skupinah žensk in statističnih regijah njihovega bivališča, Slovenija, 2023

	Pomurska	Podravska	Koroška	Savinjska	Zasavska	Posavska	Jugovzhodna Slovenija	Osrednjeslovenska	Gorenjska	Primorsko-notranjska	Goriška	Obalno-kraška	SLOVENIJA
19 let in manj	8	44	8	27	9	14	27	40	15	2	7	14	215
20-24	27	93	13	53	11	19	44	110	46	6	19	15	456
25-29	55	135	13	57	22	21	52	129	44	9	21	38	596
30-34	41	141	15	90	14	30	51	166	54	12	27	41	682
35-39	47	136	18	82	20	24	61	169	71	14	26	41	709
40-44	25	62	9	47	7	15	23	90	31	7	11	15	342
45 let in več	1	5	0	2	0	1	0	7	6	1	2	3	28
SKUPAJ	204	616	76	358	83	124	258	711	267	51	113	167	3.028

Viri: Informacijski sistem spremljanja fetalnih smrti, Prijava fetalne smrti splava (Obr. 8,171).

2.3. Slika 5: **Dovoljeni splavi** po starostnih skupinah žensk in statističnih regijah njihovega bivališča, Slovenija, 2023¹⁾ Izračuni narejeni na starostno skupino 15–19 let.²⁾ Izračuni narejeni na starostno skupino 40–49 let.

Viri: Informacijski sistem spremljanja fetalnih smrti, Prijava fetalne smrti splava (Obr. 8,171).

2.3. Slika 6: **Povratnice z dovoljenim splavom** po statističnih regijah bivališča žensk, Slovenija, 2023

© NIJZ

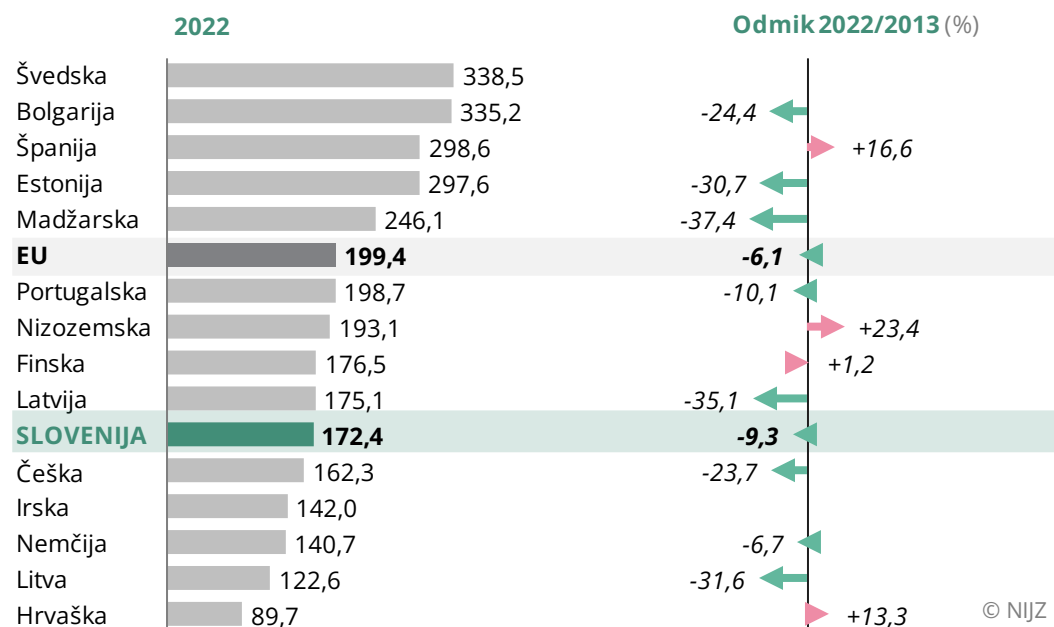
Viri: Informacijski sistem spremljanja fetalnih smrti, Prijava fetalne smrti splava (Obr. 8,171).

MEDNARODNE PRIMERJAVE

2.3. Slika 7: **Število dovoljenih splavov**, Slovenija in nekatere države EU, 2022 in odmik od leta 2013

Na 1.000 živorojenih

© NIJZ

V zadnjih letih je **razmerje** med številom dovoljenih splavov in številom živorojenih otrok v **Sloveniji ugodnejše od povprečja v državah članicah EU**.

Viri: WHO, https://dw.euro.who.int/api/v3/export?code=HFA_586, 14. 01. 2025

DEFINICIJE

NAZIV	OKRAJŠAVA	DEFINICIJA	DODATNA POJASNILA	ANGL. IZRAZ
Dovoljeni splavi		Dovoljeni splavi so vse umetne prekinitve nosečnosti do 10. tedna nosečnosti (na zahtevo ženske) oziroma kasneje z dovoljenjem komisije za umetno prekinitve nosečnosti, pa tudi vse umetne prekinitve nosečnosti plodov (lažjih od 500 gramov) zaradi prenatalno ugotovljenih težjih nepravilnosti ploda ali zaradi ogroženosti zdravja in življenja nosečnice.		Legal abortions
Dovoljeni splavi na 1.000 živorojenih otrok		Dovoljeni splavi na 1.000 živorojenih otrok je razmerje med številom dovoljenih splavov v koledarskem letu in številom živorojenih otrok v istem letu, pomnoženo s 1.000.		Legal abortions per 1.000 live births
Dovoljena splavnost		Dovoljena splavnost na 1.000 žensk rodne dobe je razmerje med številom dovoljenih splavov in številom žensk v rodni dobi (15–49 let) sredi istega leta, pomnoženo s 1.000.		Legal abortion rate
Fetalne smrti		Definicija fetalne smrti vključuje vse smrti zarodkov in plodov, ki so ob navedenih dogodkih lažji od 500 gramov in mlajši od 22 gestacijskih tednov: 1. patološke nosečnosti, 2. zunajmaternične nosečnosti, 3. spontane prekinitve nosečnosti, 4. umetno izzvane prekinitve nosečnosti, in sicer: • dovoljeni splavi do 10. tedna nosečnosti (na zahtevo ženske), • vse umetno izzvane prekinitve nosečnosti po 10. tednu nosečnosti z dovoljenjem komisij za umetne prekinitve nosečnosti in sterilizacije, primeri feticidov iz medicinskih razlogov (prenatalno ugotovljene z življenjem nezdružljive nepravilnosti ploda ali ogroženo zdravje in življenje nosečnice), ki so dodatno ustrezno kodirani s kodo MKB-10-AM.		Foetal deaths
Povratnice		Ženske, pri katerih se je zadnja (predhodna) nosečnost končala z dovoljenim splavom.		Women with consecutive abortion

NAZIV	OKRAJŠAVA	DEFINICIJA	DODATNA POJASNILA	ANGL. IZRAZ
Spontana splavnost		Spontana splavnost je razmerje med številom spontanih splavov in številom žensk, starih 15 do 49 let, sredi istega leta, pomnoženo s 1.000.		Spontaneous abortion rate
Starostno specifična stopnja dovoljene splavnosti		Starostno specifična stopnja dovoljene splavnosti je razmerje med številom dovoljenih splavov žensk v določeni starostni skupini in številom žensk iste starostne skupine sredi istega leta, pomnoženo s 1.000.		Age-specific legal abortion rate
Zunajmaternična splavnost		Zunajmaternična splavnost je razmerje med številom zunajmaterničnih nosečnosti in številom žensk, starih 15 do 49 let, sredi istega leta, pomnoženo s 1.000.		Extra-uterine pregnancy rate

SEZNAM SLIK

2.3. Slika 1: Fetalne smrti¹⁾ glede na vrsto , Slovenija, 2014–2023	2
2.3. Slika 2: Starostno specifična stopnja dovoljene splavnosti¹⁾ , Slovenija, 1982 – 2023	5
2.3. Slika 3: Dovoljeni splavi na 1.000 živorojenih , po statističnih regijah bivališča žensk, Slovenija, 2023.....	8
2.3. Slika 4: Fetalne smrti glede na vrsto , po statističnih regijah bivališča žensk, Slovenija, 2023.....	9
2.3. Slika 5: Dovoljeni splavi po starostnih skupinah žensk in statističnih regijah njihovega bivališča, Slovenija, 2023	11
2.3. Slika 6: Povratnice z dovoljenim splavom po statističnih regijah bivališča žensk, Slovenija, 2023.....	12
2.3. Slika 7: Število dovoljenih splavov , Slovenija in nekatere države EU, 2022 in odmik od leta 2013.....	13

SEZNAM TABEL

2.3. Tabela 1: Fetalne smrti¹⁾ glede na vrsto , Slovenija, 2014–2023	3
2.3. Tabela 2: Fetalne smrti glede na vrsto , po starostnih skupinah žensk, Slovenija, 2023	4
2.3. Tabela 3: Dovoljeni splavi po tednu nosečnosti, Slovenija, 2023	6
2.3. Tabela 4: Fetalne smrti glede na vrsto , po številu porodov v anamnezi, Slovenija, 2023.....	6
2.3. Tabela 5: Povratnice z dovoljenim splavom , po starostnih skupinah žensk, Slovenija, 2023	6
2.3. Tabela 6: Fetalne smrti glede na vrsto , po statističnih regijah bivališča žensk, Slovenija, 2023	7
2.3. Tabela 7: Dovoljeni splavi po starostnih skupinah žensk in statističnih regijah njihovega bivališča, Slovenija, 2023	10